

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

6 päivänä huhtikuuta 2000 *

Asiassa C-286/95 P,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet J. Currall ja B. J. Drijber, prosessiosoite Luxemburgissa c/o saman yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaansa Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (laajennettu ensimmäinen jaosto) asiassa T-37/91, ICI vastaan komissio, 29.6.1995 antaman tuomion (Kok. 1995, s. II-1901) kumoamista,

vastapuolena:

Imperial Chemical Industries plc (ICI), kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan D. Vaughan, QC, G. Barling, QC, ja barrister

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

D. Anderson, solicitor V. O. Whiten, solicitor R. J. Colesin ja solicitor S. M. Turnerin valtuuttamina, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto Lambert H. Dupong, 14 A rue des Bains,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: ensimmäisen jaoston puheenjohtaja L. Sevón (esittelevä tuomari), joka hoitaa viidennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit P. J. G. Kapteyn, P. Jann, H. Ragnemalm ja M. Wathelet,

julkisasiamies: N. Fennelly,
kirjaaja: hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 7.10.1999 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.11.1999 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimeen 30.8.1995 toimittamallaan valituksella hakenut EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-37/91, ICI vastaan komissio, 29.6.1995 antamaan tuomioon (Kok. 1995, s. II-1901; jäljempänä valituksen kohteena oleva tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi ETY:n perustamissopimuksen 86 artiklan soveltamisesta (IV/33.133-D: Natriumkarbonaatti — ICI) 19 päivänä joulukuuta 1990 tehdyn komission päätöksen 91/300/ETY (EYVL 1991, L 152, s. 40; jäljempänä riidanalainen päätös).
- 2 Tämän muutoksenhaun taustalla olevien tosiseikkojen osalta valituksen kohteena olevasta tuomiosta ilmenee, että komission jäsenten kollegio teki 17.—19.12.1990 pitämässään 1 040. kokouksessaan riidanalaisen päätöksen, jossa todetaan lähinnä, että Imperial Chemical Industries plc:llä (jäljempänä ICI) oli Yhdistyneen kuningaskunnan soodamarkkinoilla määräävä markkina-asema ja että se oli käyttänyt väärin tätä markkina-asemaansa ETY:n perustamissopimuksen 86 artiklassa (josta on tullut EY 82 artikla) tarkoitetulla tavalla noin vuodesta 1983 lähtien, joten komissio määräsi ICI:lle 10 miljoonan ecun suuruisen sakon. Riidanalainen päätös annettiin ICI:lle tiedoksi kirjatulla kirjeellä 1.3.1991.
- 3 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että tiedoksi annetun päätöksen tekstiä ei ollut saatettu ennakolta todistusvoimaiseksi komission puheenjohtajan ja pääsihteerin allekirjoituksilla 9 päivänä tammikuuta 1963 annetun komission työjärjestyksen 63/41/ETY (EYVL 1963, 17, s. 181), joka on väliaikaisesti pidetty voimassa 6.7.1967 tehdyn komission päätöksen 67/426/ETY (EYVL 1967, 147, s. 1) 1 artiklalla, sellaisena kuin työjärjestys oli tuolloin voi-

massa viimeksi muutettuna 8.1.1986 tehdyllä komission päätöksellä 86/61/ETY, Euratom, EHTY (EYVL L 72, s. 34; jäljempänä työjärjestys), 12 artiklan ensimmäisessä alakohdassa määrättyllä tavalla.

- 4 Valituksen kohteena olevan tuomion 17—22 kohdasta ilmenevät erityisesti seuraavat oikeudenkäyntiä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa koskevat seikat.

- 5 ICI nosti 14.5.1991 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista ja komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

- 6 ICI antoi 2.4.1992 ”täydentävän vastauksen”, jossa se esitti uuden kanneperusteen, jolla se vaati riidanalaisen päätöksen julistamista mitättömäksi. ICL viittasi 28.2.1992 ilmestyneessä *Wall Street Journal*issa ja 2.3.1992 ilmestyneessä *Financial Times*issa julkaistuihin kahteen artikkeliin ja väitti muun muassa, että komissio oli julkisesti ilmoittanut, että komission jäsenten kollegiona tekemien päätösten todistusvoimaiseksi saattamatta jättäminen oli jo vuosia noudatettu käytäntö ja että 25 vuoteen yhtään päätöstä ei ollut saatettu todistusvoimaiseksi. Nämä komission ilmoitukset liittyivät kanteisiin, jotka tuolloin olivat vireillä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa sellaisesta komission päätöksestä, jossa todettiin polyvinyylidikloridialalla ollut kartelli (jäljempänä PVC-päätös), ja joiden johdosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi 27.2.1992 tuomionsa yhdistetyissä asioissa T-79/89, T-84/89—T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 ja T-104/89, BASF ym. vastaan komissio (Kok. 1992, s. II-315).

- 7 Vastauksessaan komissio esitti kirjallisia huomautuksia täydentävästä vastauksesta.

- 8 Yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistua tästä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta tehdyn valituksen asiassa C-137/92 P, komissio vastaan BASF ym., 15.6.1994 antamallaan tuomiolla (Kok. 1994, s. I-2555) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ryhtyi prosessinjohtotoimiin ja erityisesti kehotti komissiota esittämään muun muassa riidanalaisen päätöksen tekstin todistusvoimaisilla kielillä, sellaisena kuin päätös oli kyseisenä ajankohtana puheenjohtajan ja pääsihteerin allekirjoituksilla todistusvoimaiseksi saatettuna ja pöytäkirjaan liitettynä.
- 9 Komissio vastasi, että sen mukaan oli asianmukaista olla käsittelemättä näin esitetyn perusteen paikkansapitävyyttä niin kauan kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ollut ratkaissut kysymystä päätöksen todistusvoimaiseksi saattamista jättämistä koskevan kanneperusteen tutkittavaksi ottamisesta.
- 10 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin velvoitti työjärjestyksensä 65 artiklan nojalla 25.10.1994 antamallaan määräyksellä komission esittämään edellä mainitun tekstin.
- 11 Tämän määräyksen johdosta komissio esitti 11.11.1994 riidanalaisen päätöksen englanninkielisen tekstin, jonka ensimmäisellä sivulla oli komission puheenjohtajan ja pääsihteerin allekirjoittama päiväämätön varmennus.
- 12 Valituksen kohteena olevassa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti uuden perusteen tutkittavaksi. Valituksen kohteena olevan tuomion 82 kohdassa todetaan, että komission edustajien antamat lausunnot olivat tosi-seikka, johon ICI saattoi vedota, sillä vaikka nämä lausunnot oli annettu ai-noastaan edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa BASF ym. vastaan komissio, niiden sisältö koski kaikkia ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan (josta on

tullut EY 81 artikla) ja perustamissopimuksen 86 artiklan soveltamismenettelyjä, joita oli käyty vuoden 1991 loppuun saakka, ja näin ollen myös menettelyä, josta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetussa asiassa oli kyse.

- 13 Valituksen kohteena olevan tuomion 84 kohdassa todetaan, että työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa ei määrätä uuden perusteen esittämiselle määräaikaakaan eikä erityistä menettelytapaa.
- 14 Kyseisen tuomion 85 kohdassa todetaan lisäksi, että vaikka mainittua määräystä pitäisi tulkita siten, että uusi peruste otetaan tutkittavaksi vain, jos se on esitetty mahdollisimman pian, tämä edellytys olisi tuossa tapauksessa täytynyt, sillä täydentävä vastaus oli toimitettu kohtuullisessa ajassa niiden artikkelien julkaisemisesta lukien, joihin vedottiin uutena perusteena.
- 15 Asiakysymystä ratkaistessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin palautti ensiksi mieliin komission työjärjestyksen 12 artiklan tosiseikkojen tapahtumahetkellä voimassa olleen seuraavan sanamuodon:

”Puheenjohtaja ja pääsihteeri saattavat allekirjoituksillaan komission hyväksymät säädökset ja päätökset — — todistusvoimaisiksi todistusvoimaisella kielellä tai todistusvoimaisilla kielillä.

Näiden säädösten ja päätösten teksti liitetään siihen komission kokouksen pöytäkirjaan, jossa on maininta niiden hyväksymisestä.

Puheenjohtaja antaa tarpeen mukaan tiedoksi komission säädökset ja päätökset.” *

* — Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

- 16 Valituksen kohteena olevan tuomion 88 kohdassa todetaan, että jo tämän määräyksen rakenne ilmaisee tapahtumien järjestyksen, jossa komission jäsenten kollegio hyväksyy ensin säädökset ja päätökset, minkä jälkeen ne saatetaan todistusvoimaisiksi ja tarvittaessa annetaan tiedoksi ja mahdollisesti julkaistaan. Tuomiossa päädytään tämän perusteella siihen, että säädöksen tai päätöksen todistusvoimaiseksi saattamisen on väistämättä edellettävä sen tiedoksi antamista.
- 17 Kyseisen tuomion 89 kohdan mukaan tätä järjestystä, joka on kyseisen määräyksen sanatarakan ja systemaattisen tulkinnan mukainen, vahvistaa tämän määräyksen tavoite. Tältä osin kyseisessä tuomiossa muistutetaan, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan BASF ym. antamansa tuomion 73 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että tämä määräys on seurausta komission velvollisuudesta ryhtyä toimenpiteisiin, joilla voidaan varmuudella yksilöidä komission jäsenten kollegiona hyväksymän säädöksen tai päätöksen täydellinen teksti, ja tuomion 75 kohdassa todetaan, että asiakirjojen todistusvoimaiseksi saattamisella pyritään takaamaan oikeusvarmuus vahvistamalla kollegion hyväksymä teksti todistusvoimaisilla kielillä, jotta riitatilanteissa voitaisiin varmistaa se, että tiedoksi annetut tai julkaistut tekstit vastaavat täysin hyväksytyä tekstiä ja siten myös laatijansa tahtoa.
- 18 Todettuaan, että riidanalainen päätös oli saatettu todistusvoimaiseksi sen tiedoksiantamisen jälkeen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksen kohteena olevan tuomion 90 kohdassa, että kyseessä oli ollut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) tarkoitettu olennaisen menettelymääräyksen rikkominen.
- 19 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi tuomion 91 kohdassa, että jo kyseisen olennaisen menettelymääräyksen noudattamatta jättäminen merkitsee sen rikkomista ja että näin on riippumatta siitä, onko hyväksytyissä, tiedoksi annetuissa ja julkaistuissa teksteissä eroja ja, jos niitä on ollut, ovatko ne olennaisia.
- 20 Kyseisen tuomion 92 kohdassa todetaan lisäksi, että yhteisöjen toimielin ei voi pelkällä taannehtivalla korjaamisella poistaa riidanalaista päätöstä rasittavaa olennaista virhettä kanteen nostamisen jälkeen.

- 21 Valituksen kohteena olevassa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi riidanalaisen päätöksen ja velvoitti komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 22 Valituksessaan komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin kumoo valituksen kohteena olevan tuomion, hylkää riidanalaisen päätöksen kumoamisperusteen, joka perustuu siihen, ettei päätöstä ollut saatettu sääntöjenmukaisesti todistusvoimaiseksi, palauttaa asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, jotta tämä ratkaisisi asian muiden kumoamisperusteiden osalta, ja velvoittaa ICI:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 23 ICI vaatii, että valitus hylätään ja komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Toissijaisesti se vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee asian lopullisesti ICI:n hyväksi tai palauttaa asian yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, jotta tämä ratkaisisi asian muiden ICI:n esittämien kumoamisperusteiden osalta.
- 24 Valituksensa tueksi komissio esittää kaksi perustetta.
- 25 Ensimmäinen peruste perustuu oikeudelliseen virheeseen ja perusteluvirheeseen, jotka liittyvät ICI:n esittämän uuden perusteen tutkittavaksi ottamiseen, prosessinjohtoon ja näytön hankkimiseen.
- 26 Tämän perusteen ensimmäisessä osassa komissio esittää, että kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksen kohteena olevan tuomion 82 kohdassa, että komission lausunnot, joihin asiassa viitataan, voivat sellaisinaan olla kyseisen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tosiseikka, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen.

- 27 Tämän perusteen toisessa osassa komissio esittää, että kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksen kohteena olevan tuomion 84 ja 85 kohdassa, ettei sen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaiselle uuden perusteen esittämiseksi ollut ajallisia rajoituksia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen.
- 28 Ensimmäisen perusteen kolmannessa osassa komissio väittää, että velvoittaessaan komission esittämään riidanalaisen päätöksen tekstin, sellaisena kuin kyseinen päätös tuolloin oli todistusvoimaiseksi saatettuna, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, joka koostuu siinä vireillä olevan oikeudenkäynnin ja näytön hankkimista koskevien sääntöjen väärinymmärtämisestä samoin kuin perustelujen puuttumisesta, sillä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole edellä mainitussa 25.10.1994 annetussa määräyksessä eikä myöskään valituksen kohteena olevassa tuomiossa ilmoittanut niitä perusteluja, joiden johdosta se on päättänyt katsomaan, että komissio oli velvoitettava esittämään kyseinen teksti.
- 29 Jälkimmäinen valitusperuste perustuu oikeudelliseen virheeseen ja perusteluvirheeseen, jotka koskevat sitä merkitystä ja niitä seurauksia, joita on sillä, että riidanalaista päätöstä ei ole saatettu todistusvoimaiseksi sitä annettaessa.
- 30 Jälkimmäisen perusteen toisessa osassa komissio väittää, että katsoessaan erityisesti tuomion 91 kohdassa, että todistusvoimaiseksi saattaminen on menettelymääräys, jota on noudatettava riippumatta siitä, onko olemassa seikkoja, joiden perusteella voidaan asettaa kyseenalaiseksi se, vastaako tiedoksi annettu teksti alkuperäistä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen.
- 31 Tämän perusteen toisessa osassa komissio väittää, että päättäessään valituksen kohteena olevan tuomion 88—90 kohdassa ja 92 kohdassa, että säädös tai päätös on saatettava todistusvoimaiseksi ennen kuin se annetaan tiedoksi sille, jolle se on osoitettu, uhalla, että säädös tai päätös on muutoin pätemätön, ja että nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa todistusvoimaiseksi saattaminen ei ole ollut sääntöjenmukaista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen.

- 32 Jälkimmäisen perusteen kolmannessa osassa komissio väittää, että laiminlyödessään sen tarkastelemisen, saattoiko tapahtuneeksi väitetty virhe loukata sen, jolle päätös oli osoitettu, etuja, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen tai toissijaisesti laiminlyönyt velvollisuutensa perustella tuomionsa.

Jälkimmäinen peruste

- 33 Aluksi on paikallaan tarkastella jälkimmäistä perustetta ja käsitellä sen ensimmäistä ja kolmatta osaa yhdessä.
- 34 Komission mukaan valituksen kohteena olevassa tuomiossa on oikeudellinen virhe siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että jo kyseisen olennaisen menettelymääräyksen noudattamatta jättäminen merkitsee sen rikkomista huolimatta siitä, onko olemassa muita virheitä, joilla on vaikutusta tiedoksi annetun tekstin kannalta, ja huolimatta siitä, onko säädöksen tai päätöksen kumoamista vaativan asianosaisen etuja loukattu.
- 35 Komissio väittää, että edellä mainitusta asiassa komissio vastaan BASF ym. annetusta tuomiosta ilmenee, että todistusvoimaiseksi saattamatta jättäminen merkitsee menettelyvirhettä vain silloin, kun se liittyy yhteen tai useampaan muuhun sellaiseen virheeseen, jolla on vaikutusta tiedoksi annetun tekstin kannalta. Todistusvoimaiseksi saattamista koskevaa edellytystä ei nimittäin voida erottaa tarpeesta voida varmuudella yksilöidä kollegion hyväksymien säädösten ja päätösten täydellinen teksti. Nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa se, ettei ole olemassa aihetodisteita, joiden johdosta hyväksytyyn säädöksen tai päätöksen täsmällisen sisällön suhteen esiintyisi epävarmuutta, sillä, oliko riidanalainen päätös saatettu todistusvoimaiseksi, ei komission mukaan ole mitään merkitystä.
- 36 Komissio katsoo lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen jätettäessään tarkastelematta sitä, onko sillä, ettei päätöstä saatettu todistusvoimaiseksi kyseisenä ajankohtana, voinut olla vaikutusta ICI:n etuihin. Komissio mainitsee esimerkkinä edellä mainitussa asiassa komissio vas-

taan BASF annetun tuomion, jossa yhteisöjen tuomioistuin on komission mukaan tarkastellut sitä, oliko päätöksentekomenettelyä rasittaneilla sääntöjenvastaisuuksilla voinut olla vaikutusta PVC-päätöksen sisältöön ja näin ollen niiden, joille se oli osoitettu, oikeuksiin.

- 37 ICI vastaa tähän, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan BASF ym. annetun tuomion mukaan säädösten todistusvoimaiseksi saattaminen on perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu olennainen menettelymääräys, jonka rikkomisen johdosta voidaan nostaa kumoamiskanne. ICI viittaa olennaisia menettelymääräyksiä koskevaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, josta ilmenee, että olennaiset menettelymääräykset ovat siinä määrin tärkeitä, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tai niiden jopa pitää tutkia viran puolesta, onko niitä noudatettu, että olennaisen menettelymääräyksen rikkomista ei voida korjata ja että olennaisen menettelymääräyksen noudattamatta jättämisen johdosta säädös tai päätös on pätemätön riippumatta siitä, mitä konkreettisia seurauksia rikkomisella on. ICI väittää vielä, että oikeusvarmuuden turvaaminen edellyttää, että todistusvoimaiseksi saattamista koskevaa menettelyä noudatetaan huolimatta siitä, onko säädökseen tai päätökseen tehty muutoksia sen hyväksymisen jälkeen.
- 38 Tältä osin on huomautettava, että koska säädöksen tai päätöksen intellektuaalinen ja muodollinen puoli muodostavat jakamattoman kokonaisuuden, säädöksen tai päätöksen kirjalliseen muotoon saattaminen on välttämätöntä sen hyväksyneen viranomaisen tahdon ilmaisemiseksi (em. asia komissio v. BASF, tuomion 70 kohta).
- 39 Tosiseikkojen tapahtuma-aikana voimassa olleen työjärjestyksensä 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa komissio on määritellyt toimenpiteet, joilla voidaan varmuudella yksilöidä kollegion hyväksymien säädösten ja päätösten täydellinen teksti.
- 40 Yhteisöjen tuomioistuin on jo todennut, että kyseisessä 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettulla säädösten ja päätösten todistusvoimaiseksi saattamisella pyritään takaamaan oikeusvarmuus vahvistamalla kollegion hyväksymä teksti todistusvoimaisilla kielillä (em. asia komissio v. BASF ym., tuomion 75 kohta).

- 41 Yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt tästä, että tämä todistusvoimaiseksi saattaminen on perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu olennainen menettelymääräys, jonka rikkomisen johdosta voidaan nostaa kumoamiskanne (em. asia komissio v. BASF ym., tuomion 76 kohta).
- 42 Päinvastoin kuin komissio väittää, on todettava, että jo säädöksen tai päätöksen todistusvoimaiseksi saattamatta jättäminen merkitsee olennaisen menettelymääräyksen rikkomista ilman, että olisi tarpeen osoittaa lisäksi, että säädöstä tai päätöstä rasittaa jokin muu virhe tai että todistusvoimaiseksi saattamatta jättämisestä on aiheutunut vahinkoa siihen vetoavalle.
- 43 Tältä osin edellä mainitussa asiassa komissio vastaan BASF ym. annettua tuomiota ei voida tulkita komission ehdottamalla tavalla.
- 44 Kyseisen tuomion 75 kohdassa yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että säädösten tai päätösten todistusvoimaiseksi saattamisella pyritään takaamaan oikeusvarmuus.
- 45 Yhteisön oikeusjärjestykseen kuuluva oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että hallintoviranomaisen jokaisen sellaisen säädöksen ja päätöksen osalta, jolla on oikeusvaikutuksia, voidaan varmuudella yksilöidä sen tekijä ja sisältö.
- 46 Todistusvoimaiseksi saattamista koskevan muotomääräyksen noudattaminen ja näin ollen säädöksen tai päätöksen luotettavuus on tarkistettava ennen minkään

muun seikan, kuten säädöksen antajan tai päätöksentekijän toimivallan, kollektivisen päätöksenteon periaatteen noudattamisen tai säädösten tai päätösten perusteluvollisuuden noudattamisen varmistamista.

- 47 Vasta sen jälkeen, kun mahdollisesti on varmistettu antajansa hyväksymän säädöksen tai päätöksen luotettavuus, on mahdollista tarkistaa, vastaako tiedoksi annettu tai julkaistu teksti täysin säädöksen antajan tai päätöksentekijän hyväksymää tekstiä.
- 48 Siitä, että suurimmassa osassa niistä tapauksista, joissa on annettu määräys todistusvoimaiseksi saatetun säädöksen tai päätöksen esittämisestä, kyse on ollut riidasta, jossa jokin asianosaisista on lisäksi esittänyt jonkin muun väitteen säädöstä tai päätöstä vastaan, ei kuitenkaan voida päätellä, että tällainen väite olisi välttämätön edellytys todistusvoimaiseksi saatetun säädöksen tai päätöksen esittämiseksi määräämiselle. Missään tapauksessa ei ole tarpeen esittää aihetodistein näyttöä siitä, että säädöstä tai päätöstä ensiarviolta rasittaa jokin muu virhe kuin sääntöjenmukaisen todistusvoimaiseksi saattamisen laiminlyönti.
- 49 Yhteisöjen tuomioistuinten tehtävänä on nimittäin asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella päättää tällaisen säädöksen tai päätöksen esittämisen tarpeellisuudesta asian selvittämistoimiin sovellettavien työjärjestyksen määräysten mukaisesti.
- 50 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 49 artiklan ja 65 artiklan b kohdan määräyksistä ilmenee, että asiakirjojen esittäminen on niitä asian selvittämistoimia, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä milloin tahansa.

51 Jos yhteisöjen tuomioistuimet toteavat niille esitettyä säädöstä tai päätöstä tarkastellessaan, että sitä ei ole saatettu sääntöjenmukaisesti todistusvoimaiseksi, niiden on viran puolesta otettava huomioon peruste, jonka mukaan olennaista menettelymääräystä on rikottu, koska todistusvoimaiseksi saattamista ei ole tehty sääntöjenmukaisesti, ja tämän johdosta kumottava säädös tai päätös, jota rasittaa tällainen virhe.

52 Tältä osin sillä, että todistusvoimaiseksi saattamisen puuttumisesta ei ole aiheutunut mitään vahinkoa kenellekään riidan asianosaisista, ei ole merkitystä. Säädösten ja päätösten todistusvoimaiseksi saattaminen on oikeusvarmuuden kannalta oleellinen, perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu olennainen menettelymääräys, jonka rikkomisen johdosta säädös tai päätös, jota virhe rasittaa, on kumottava ilman että olisi tarpeen osoittaa tällaisen vahingon olemassaoloa.

53 Tästä seuraa, että kumotessaan riidanalaisen päätöksen sen johdosta, että perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettua olennaista menettelymääräystä on rikottu, kun komission hyväksymää päätöstä ei ole saatettu sääntöjenmukaisesti todistusvoimaiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä, ja se on perustellut tuomionsa.

54 Näin ollen jälkimmäisen perusteen ensimmäinen ja kolmas osa on hylättävä.

55 Jälkimmäisen perusteen toisessa osassa komissio väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen ja perusteluja koske-

van virheen, kun se on katsonut valituksen kohteena olevan tuomion 88—90 ja 92 kohdassa, että säädös tai päätös on saatettava todistusvoimaiseksi ennen kuin se annetaan tiedoksi sille, jolle se on osoitettu, uhalla, että se on muuten pätemätön.

- 56 Komission mukaan päätös on lopullinen ja asianmukaisesti tehty, kun komission jäsenten kollegio hyväksyy päätösehdotuksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen omaksumassa kannassa ei komission mukaan oteta huomioon yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä, jonka mukaan päätöksen tekemisen jälkeen tapahtuvat mahdolliset sääntöjenvastaisuudet eivät voi vaikuttaa päätöksen pätevyteen.
- 57 Komissio esittää myös, että useat säädökset ja päätökset edellytetään annettavan välittömästi tiedoksi niiden kiireellisyyden takia ja niiden tehokkuuden varmistamiseksi ilman, että olisi mahdollista odottaa siihen saakka, että komission kokouksen pöytäkirja on hyväksytty ja saatettu todistusvoimaiseksi.
- 58 ICI:n mukaan komission työjärjestyksen 12 artiklassa kuvatusta menettelystä seuraa, että todistusvoimaiseksi saattaminen on tehtävä ennen säädöksen tai päätöksen tiedoksiantamista ja julkaisemista. Tällainen periaate voidaan sitä paitsi johtaa edellä mainitussa asiassa komissio vastaan BASF ym. annetun tuomion 75 kohdasta, jonka mukaan todistusvoimaiseksi saattamisen ansiosta voidaan varmistaa, että tiedoksi annetut tai julkaistut tekstit vastaavat todistusvoimaiseksi saatettua tekstiä.
- 59 Tältä osin riittää, kun todetaan, että komission työjärjestyksen 12 artiklan mukaan puheenjohtaja ja pääsihteeri saattavat allekirjoituksillaan komission hyväksymät säädökset ja päätökset todistusvoimaisiksi ja puheenjohtaja antaa ne tarpeen mukaan tiedoksi.

- 60 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis perustellusti katsonut valituksen kohteena olevan tuomion 88 ja 89 kohdassa, että tämän määräyksen sanamuodon mukaisesta ja systemaattisesta tulkinnasta seuraa, että säädös tai päätös on väistämättäkin saatettava todistusvoimaiseksi ennen sen tiedoksiantamista, minkä vahvistaa todistusvoimaiseksi saattamista koskevan määräyksen tavoite.
- 61 Oikeusvarmuuden takaamiseksi on nimittäin tärkeää huolehtia siitä, että komission hyväksymät tekstit saatetaan nopeasti todistusvoimaiseksi sen jälkeen kun puheenjohtaja ja pääsihteeri, joiden vastuulla todistusvoimaiseksi saattaminen on, ovat varmistuneet siitä, että teksti, jonka he saattavat todistusvoimaiseksi, vastaa hyväksyttyä tekstiä.
- 62 Joka tapauksessa on välttämätöntä, että säädös tai päätös saatetaan todistusvoimaiseksi ennen sen tiedoksiantamista, sillä jos sitä ei saatettaisi todistusvoimaiseksi, olisi aina vaarana, että tiedoksi annettu teksti ei olisi sama kuin komission hyväksymä teksti.
- 63 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis perustellusti katsonut, että kyseessä on perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettu olennaisen menettelymääräyksen rikkominen, kun säädös tai päätös on saatettu todistusvoimaiseksi yksilöimättömänä päivänä sen tiedoksiantamisen jälkeen ja vieläpä sen jälkeen, kun kyseisestä päätöksestä on nostettu kumoamiskanne.
- 64 Tämän johdosta jälkimmäisen perusteen toinen osa ei ole perusteltu ja se on hylättävä.

Ensimmäinen peruste

- 65 Tämä peruste perustuu oikeudelliseen virheeseen ja perusteluvirheeseen, jotka koskevat ICI:n esittämän uuden perusteen tutkittavaksi ottamista, prosessinjohtoa ja näytön hankkimista.
- 66 Ottaen huomioon se, mitä edellä on esitetty toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeudesta määrätä milloin tahansa työjärjestyksensä 49 artiklan ja 65 artiklan b kohdan mukaisesti asiakirjoja esitettäväksi ja toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen velvollisuudesta ottaa viran puolesta huomioon säädöksen tai päätöksen sääntöjenmukaisen todistusvoimaiseksi saattamisen suorittamatta jättämisen kaltainen olennaisen menettelymääräyksen rikkominen, ei ole tarpeen vastata laajemmin komission ensimmäiseen perusteeseen, joka on hylättävä selvästi perusteettomana.
- 67 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että komission esittämät perusteet eivät ole perusteltuja, joten valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

- 68 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdassa, jota 118 artiklan perusteella sovelletaan valituksen käsittelyyn, määrätään, että asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Valitus hylätään.

- 2) Euroopan yhteisöjen komissio veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Sevón

Kapteyn

Jann

Ragnemalm

Wathelet

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä huhtikuuta 2000.

R. Grass

D. A. O. Edward

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja